

BAK-truppen skildrer kjernefamiliens gudsjammerlige kjedsomhet i «Kjøter». FOTO: ARILD HAMRE

Absurd

TEATER

«KJØTER»
av BAK-Truppen
Ur-premiere «Turnhallen» i
Bergen 21/1

Kjøter er et frittstående stykke i triologien om Norge i 1980-årene — heter det i gruppens vaskeseddel. BAK-Truppen ble dannet i 1987. Debuten deres: «Ja. Jeg går over til hundene» 1987 var basert på Jens Bjørneboes romaner Frihetens øyeblikk og Uten en tråd. Så kom i 1988 «ALT», etter Ibsens Brand.

Alle tre stykkene er skildret i postmodernistisk absurd fragmentarisk stil.

Den frie profesjonelle teatergruppen BAK-Truppen har markert seg sterkt i det avantgardistiske teaterbildet de årene de har bestått. De er preget av å være utgått fra teatervitenskap på Universitetet i Bergen. Et miljø som med amanuensis Knut Ove Arntzen i spissen, har orientert seg i den visuelle dramaturgis tradisjon.

Det dreier seg om nye teaterformer i 1980-årene, knyttet til den såkalte «post avantgarde». Som igjen bygger på visual performance slik det utviklet seg i 1970-årene. Robert Wilson (USA) var en eksponent for denne retningen — handlingsforløpet hadde i likhet med nåtids avantgarde teater, fragmentariske preg.

«Kjøter» skildrer med bitende ironi kjernefamiliens gudsjammerlige kjedsomhet. Under overflaten «ligger hunden begravet», og glefser til. Tradisjonskritikk kommer til uttrykk ved julefeiringen som utløser et sjalusimord — svært udramatisk, livet «lever» videre.

Førøvrig handler «Kjøter» om kulde, isolasjon og kjærlighetslengsel. Trivialiteter og klisjéer som i Øyvind Bergs penn blir absurd, svart ironiske og med skarpe undertoner.

Grunnleggende i denne forestillingens framførelse og oppbygging er at skuespillerne konsekvent snakker i motsatt tempo av handlingen, eller at de strengt kontrollerer intensiteten i handlingen. Spillestilen er rolig og behersket. Ethvert følelesutbrudd blir stoppet i fødselen. (En slags fremmedgjøring. Uten sammenlikning med Brecht førøvrig. BAK-Truppen er det intellektuelle, kalde teater!)

Dette er svært vanskelig — skuespillerne får ikke lov

til å la seg rive med. De mestrer det godt, og hver og en karaktertagning er fint tilpasset den enkelte skuespiller: Hans Petter Dahl, Rolf Eriksen, Ingvi Holm, Gurå Mathiesen, Trine Falch Johannessen og Erik Meling.

Instruktøren Tone Avenstrup har vært flink til å håndplukke de riktige skuespillerne til denne forestillingen. Hun har et godt og fast grep om forestillingen. Førøvrig deltar hun selv i forestillingen sammen med korinstruktøren, Monica Haugan.

Det beste med forestillingen er musikken og korsangen som er nærmest sakral. Jørgen Knutson har komponert all musikken, og innøvingen er perfekt — stemmene til skuespillerne er perfekt avpasset hverandre.

Dette er en vellykket forestilling fra BAK-Truppen. «BAK» henspiller på «Byens Anonyme Kyss» eller «Bjørneboe Angrer Kanskje», som er ordspill hentet fra gruppens arbeid med det første stykket i triologien. Leningen etter eget formspråk har båret frukter. Det er hevdet at BAK-Truppen bare skulle bestå så lang tid som det ville ta å gjøre ferdig denne triologien. La oss inderlig ikke håpe det. Bergen trenger teateruttrykket deres!

ANNE KJERSTI BJØRN